

SAFE Magasinet

Nr. 5 – 2000

Innhold:

<u>SIDE</u>	<u>INNHold</u>	<u>SKREVET AV:</u>
Side 1	Kjenner KRD forholdene på sokkelen	Terje Nustad
Side 2	Lite overbevisende om privatisering	Finn Erik Thoresen
Side 3	Må arbeidsmiljøet gi deg øresus og ulyder?	Mette Møllerop
Side 4 – 5	Solidaritetsalternativet	Mette Møllerop
Side 6 – 7	Staten tar og bør gi tilbake	Mette Møllerop
Side 8 – 9	Ungdom er lettere å lure med betaling	Mette Møllerop
Side 10	YngSt 2000 - fra tørr teori til våt praksis	Mette Møllerop
Side 11	Esso en versting på norsk sokkel?	Bjørn Sætrevik
Side 12	Farsepreget maktdemonstrasjon	Terje Nustad
Side 13 – 14	Hvem er sin egen fiende ?	Terje Nustad
Side 15	Norwegian Petroleum Directorate	Allan Atkinson
Side 16 – 18	Notiser - Nytt kurs for tillitsvalgte - trinn 2.	Mette Møllerop
Side 19 – 20	Nye regler om innleie av arbeidstakere	Mette Møllerop
Side 21 – 26	Nytt fra klubber og bedrifter - Ansiennitetsopprykk m.v	Mette Møllerop
Side 27 – 28	Vi trenger mer, ikke mindre, demokrati	Johan Petter Andresen

Kjenner KRД forholdene på sokkelen

Skrevet av: Terje Nustad

"Så lenge de sammenlikner sokkelen med all annen industri, er det åpenbart at de ikke ser sokkelen som en særegen arbeidsplass", sier Roy Erling Furre og Terje Nustad i OFS.

De to OFS-representantene var ikke glad for den mangel på innsikt og kunnskap som ble vist fra departementets side.

"Myndighetene argumenterer på samme måte som arbeidsgiverne. Hvis et departement som har ansvar for sikkerheten ikke evner å se forskjell på oljevirkksomhet til havs og industri på land, er det skremmende", sier Terje Nustad. Det virker som kommunikasjonen mellom OD og departementet er for dårlig og at OD, som departementets forlengede arm, lever i sin egen verden.

Roy Erling Furre legger til: "Statssekretær Sverre Bugge har fått med seg bekymringen over faren for en storulykke."

Er det kun det han har registrert?

Terje: "Ja, det var faktisk det. Den eneste forskjellen Bugge mente å se på indutri ute og på land, var at oljearbeiderne ikke har familien rundt seg og ikke får gå hjem og sove i egen seng."

Roy: "Han nevnte heller ikke et ord om beredskap, arbeidstidsordninger eller nattarbeid. Riktignok er han en relativt fersk statssekretær, men noe innsikt må en kunne forvente på områdene arbeidsforhold og sikkerhetsrelaterte problemstillinger i Nordsjøen."

Hvilke tilbakemeldinger fikk dere når det gjaldt arbeidsbetingede sykdommer?

"På det området hadde de ingen bekymringer. Verken arbeidsbetingede sykdommer eller slitasjeskader virket særlig problematiske. Det er kun storulykker som skremmer, sannsynligvis fordi en storulykke rammer anseelse og troverdighet hos oljeselskap og myndigheter. Enkeltulykker og skader rammer som kjent bare dem som er utsatt for dette, de som står nederst på golvet. Om et selskap har en serie enkeltulykker, rammer det ikke på samme måten som storulykker. Dette betyr ikke at vi ikke tenker på storulykkene, bare så det er sagt. Vi deler absolutt myndighetenes bekymring for storulykker, det har vi også påpekt gang på gang, men vi må likevel ikke glemme alle de andre ulykkene."

Terje: "Ingen er opptatt av de uføretrygdede, en er kun opptatt av hva de koster. Det kan virke som myndighetene aksepterer det store forbruket av mennesker. Selv om departementet var opptatt av at arbeidstakerne skulle jobbe fram til pensjonsalder, mente de at arbeidstakerne måtte regne med å bytte arbeidsplass i løpet av et yrkesaktivt liv, fordi enkelte arbeidsplasser ville være for belastende for et helt arbeidsliv. De ønsker større fleksibilitet i arbeidslivet. Vårt spørsmål er: Hvem skal regulere det? Når du er utslitt som arbeidstaker i en type jobb, hvor lett tror du det er å bytte jobb og arbeidsgiver da?"

Har dere sørget for at statssekretær og statsråd nå har fått den informasjonen de trenger?

"De fikk overlevert en stor bunke permer med informasjon og masse kunnskap. De bør ha nok stoff nå til å få en brukbar oversikt over de særegne problemene oljearbeiderne møter i sitt arbeidsmiljø."

Roy: "Verd å nevne er også et prosjekt nedsatt av Kommunal og regionaldepartementet som skulle se både på storulykker og enkeltulykker/arbeidsbetingede sykdommer i vår bransje. Dessverre har OD og arbeidsgiverne i oljeindustrien valgt å se bort i fra det opprinnelige mandatet og konsentrert seg om storulykkepotensialet. Slik situasjonen for oljearbeiderne er nå, er det ikke akseptabelt."

Hva gjør dere med det?

Terje: "Vi fortsetter trykket mot både myndigheter og arbeidsgivere og har heldigvis uendelig mange oljearbeidere i ryggen."

Lite overbevisende om privatisering

Skrevet av: Finn Erik Thoresen

Det har slått meg at de debattanter som går inn for privatisering ofte skriver lange artikler. I debattens første fase var det mye tale om "modernisering" og "nye løsninger for en ny tid": I den senere tid er artiklene blitt lange fordi man vil forklare at privatisering ikke er et spørsmål om ideologi, at Statoil er en suksesshistorie, etc.

De som går for privatisering, har vel forstått at den eneste måten å få det til på, er å sukre pillen og i størst mulig grad stryke motstanderne med hårene. De konkrete argumentene som går igjen, er ikke så mange. Og de er lite overbevisende.

Det første argumentet er at er at privatisering i seg selv vil føre til større overskudd. (Det er bedre å eie 67 prosent av en stor kake, enn 100 prosent av en mindre kake.) Vel, det kommer an på kakenes størrelse. Noen synes å ta det for gitt at "kakene" blir vesentlig større når private investorer kommer inn på eiersiden. Jeg må få minne om at det ikke behøver å være tilfellet. Ingen vet noe om det på forhånd.

At Statoil må få muligheter til å inngå allianser med andre internasjonale engasjementer, er jeg enig i. Det gjøres i dag. Derimot ville jeg være skeptisk til å inngå allianser der alliansepartnerne krever at Statoil må privatiseres før man samarbeider. Meg bekjent har det aldri skjedd. Jeg går ut fra at vi kan videreutvikle den linja vi praktiserer nå i regi av et stateid Statoil. I en slik sammenheng må man gjerne vurdere å tilføre Statoil SDØE-andeler. Hvis man derimot overfører SDØE-andeler og deretter privatiserer (eller omvendt), da er det meget stor fare for at private interesser vil bli sittende igjen med betydelige verdier som vi i all vår politiske tenkning anser som samfunnets felleseie.

Det andre argumentet som brukes er at produksjon og investeringer på norsk sokkel vil falle. Ja, før eller siden vil produksjonen på norsk sokkel, som på alle andre sokler i verden falle. Olje og gass er som kjent ikke fornybare energikilder. Det i seg selv borger for å ha et offentlig eierskap ut fra langsiktige hensyn. Når man hører på privatiseringsforkjemperne, lyder det som om det temmelig snart er tomt i våre farvann. Et eksempel på det er Harald Norvik som har hevdet at det ikke er flere utfordringer på norsk sokkel. Vi vet imidlertid at det allerede er funnet olje som kan utvinnes i 20-25 år framover og gass for cirka 100 år.

I Dagsavisen 2. juli kunne vi lese om ny teknologi som vil gjøre det mulig å få ut 10-50 prosent mer fra hver brønn. Dessuten er ikke letevirkomheten slutt. Jeg ser ingen grunn til å gjøre forhastede vedtak. Vi kan trygt vente noen år og vurdere situasjonen. I dag synes det mest framtidrettede å beholde det statlige eierskapet. Et tredje argument er at "EØS-avtalen medfører at Statoil skal konkurrere på like vilkår med alle andre". (sitat fra konsernsjef i Statoil, Olav Fjell, i Dagsavisen 23. juni). EØS-avtalen fra 1992 krever reell konkurranse mellom selskaper, noe det alltid har vært på norsk kontinentalsokkel. EØS-avtalen er ikke mot offentlig eierskap eller stiller krav til privat eierskap. En kan derfor ikke bruke EØS-avtalen som argument eller unnskyldning for en privatisering.

Statoil er et olje- og gasselskap, men også et politisk redskap. De folkevalgte skal ha makt til å bestemme over norsk olje- og gasspolitikk og ta de rette politiske standpunktene til det beste for oss alle. Utredningen fra LO er basert på særinteressene til dem som jobber i bransjen, men denne saken er mer enn industripolitikk. De fagforeningskameratene som har vært med på utredningen, hevder at vi andre skal holde oss unna denne saken. Det angår ikke oss. En kan like gjerne hevde at de som representerer oljebransjen og verkstedindustrien er inhabile i saken.

De makter tydeligvis ikke å se samfunnets interesser og absolutt ikke de nye muligheter vi har i fornybare energikilder. Olje og gass vil ta slutt en dag, det gjelder å se mulighetene på nye sektorer. Det store oljeselskapet Shell satser nå mer på fornybare energikilder. Hvilken strategi har Statoil i forhold til en slik utvikling? Hvor mange nye arbeidsplasser kan vi skape ved å satse på nye energikilder? Hvilken strategi har vi i LO for å utvikle Statoil i en slik positiv retning? Dette er også spørsmål som fortjener en sentral plass i debatten.

Av forbundsleder i Norsk Grafisk Forbund: Finn Erik Thoresen.

Må arbeidsmiljøet gi deg øresus og ulyder?

Skrevet av: Mette Møllerop

"Høyt støynivå medfører en hard arbeidsmiljøbelastning. Høye støynivå kan gi nedsatt hørsel eller tinnitus som oppleves som en konstant ulyd i årene", sier yrkeshygieniker Halvor Erikstein. "I tillegg kan støy gi fysiologiske og psykologiske effekter som nedsatt søvnkvalitet, redusert konsentrasjonsevne, forhøyet blodtrykk og følelse av å være uopplagt.

Arbeidsmiljøloven setter krav om at ingen skal utsettes for støybelastning større enn en dose på 85 dBA i gjennomsnitt over 8 timer. Er støybelastningen større, må det fortrinnsvis settes inn tekniske tiltak for å redusere støybelastningen. Ingen skal utsettes for støynivåer som er hørselsskadelig. Til tross for det, har en rekke typer industri arbeidsoperasjoner med et støynivå som sprenger den høyeste lovlige grensen for støynivå. En av de utsatte yrkesgruppene er de som driver overflatevedlikehold.

"Den norske oljeproduksjonen er helt avhengig av at det blir utført overflatevedlikehold, ellers ville plattformene ruste vekk under beina på folk", sier Halvor Erikstein. "Skulle malerne legge ned arbeidet sitt, ville det ikke ta lang tid før den første plattformen måtte stenges ned. Dessverre blir ikke denne yrkesgruppen verdsatt, men behandles etter bruk og kast metoden. De utsettes for ekstremt helsefarlige kjemikalier, ekstreme ergonomiske belastninger og ekstreme støynivå." Det er etter hvert lagt fram svært mye dokumentasjon på at overflatebehandling er et svært helsefarlig yrke. "Det såkalte Trondhjemsprosjektet som i seg selv er en relativt begrenset undersøkelse dokumenterer at mange innen denne bransjen vil pådra seg invalidiserende epoxy- og isocyanatallergi. Når det samtidig avdekkes at selv verneutstyret som benyttes til sandblåsing påfører brukeren langt over 100 desibel og at mange har alvorlige støyskader i denne yrkesgruppen, burde en forvente at alt ble gjort for å rette opp situasjonen. Det skjer dessverre ikke."

Støyprosjekt

Halvor Erikstein jobbet som yrkeshygieniker i det tidligere Amoco Norway Oil Company, fram til selskapet ble overtatt av BP. Amoco tok Eriksteins støyadvarsler på alvor og studien "Støy fra sandblåsing og ultra høytrykk vannblåsing." ble finansiert av Amoco og utført av Sinus AS.

Kartleggingsprosjektet avdekket at ingen i oljeindustrien var utsatt for alvorligere støypåvirkning. De alarmerende resultatene førte til at Amoco igangsatte et designprosjekt for utvikling av nytt verneutstyr. I løpet av et år lå en prototype på maske mot vern mot støy og støv klar." Dessverre har det vært vanskelig å få tilstrekkelig med midler til å gjennomføre den lange veien fra prototype til kommersielt produkt.

"Jeg spør meg selv hvilke holdninger oljeselskapene har til mennesker når det aksepteres at noen kan arbeide under forhold som gir alvorlige brudd på regelverket, og som gir invalidiserende skader. Hvordan kan det aksepteres at denne industrien sier fra seg alt ansvar for mennesker som utfører arbeid den er helt avhengig av? En må også spørre om myndighetenes autoritet når det ikke blir grepet inn. Jeg har også gjort utallige forsøk på å få LO systemet til å involvere seg, men på samme måte som i isocyanatsaken, har det heller ikke her lyktes å få et engasjement.

Ingen tar ansvar

Halvor Erikstein er skremt over at ingen tar ansvar. "Sett i lys av det nye regelverket som overlater den lille klikken av operatørselskaper til enda mer egenkontroll, ser det virkelig mørkt ut for de menneskene som arbeider i industrien og ikke er ansatt i operatørselskap. Da er det kanskje heller ikke så rart at så få søker fagopplæring innen industrimaling og skoleklasser legges ned."

Hva sier myndighetene?

"I bladet Arbeidervern 2/99 sier Arbeidstilsynets direktør Ivar Leveraas følgende: "Hvis vi som Arbeidstilsyn oppdager slike forhold på våre tilsynsbesøk, vil vi måtte forlange arbeidet stanset. Vi har klare regler for hvordan støynivået skal være ved ulike arbeidsoperasjoner." "Det undrer meg at leverandørene ikke har satt i gang produksjon av godt nok utstyr for lenge siden. De som kjøper verneutstyr, det vil si arbeidsgiverne, må kreve at utstyret er godt nok i forhold til forskriftene. Det er til syvende og sist arbeidsgiverne som har ansvaret. Å skyldte på produsentene holder ikke." Det er altså klar tale fra Arbeidstilsynet."

I neste nummer av OFSA følger vi opp med en ny artikkel om støynivået i oljeindustrien

Solidaritetsalternativet

- helseødeleggende og død for arbeidere i myteomspennende yrker

Skrevet av: Mette Møllerop

Solidaritetsalternativet har eksistert på mer enn en måte i Norge siden krigen. For myteomspennende yrker med steinharde belastninger har solidaritetsprinsippet, som betyr at ingen skal ha mer enn andre, ødelagt helse og sikkert betydd døden for mange.

Den såkalte arbeiderbevegelse (AP + LO) har aldri akseptert at enkelte yrker må betales bedre, eller ha andre arbeidsvilkår (for eksempel lavere pensjonsalder) enn andre yrker.

Det klassiske eksempel er krigsseilerne som ikke fikk sin lovede lønn etter krigen. Da saken om Notraskips hemmelige fond var oppe i Stortinget i 1948/49 var det kun 4 stortingsrepresentanter som stemte for at krigsseilere skulle få utbetalt lovet lønn under krigen. Det var 3 kommunister (navnene vet jeg dessverre ikke) og høyrekvinnen Claudia Olsen fra Vestfold. Med nedslitte nerver og ødelagt sinn kom mange sjøfolk hjem i slutten av 1945, - 46 og - 47 etter 5 - 6 og 7 år ute.

Frigjøringsfesten var over i mai og junidagene i 45.

Ingen hyllet sjømennene for deres innsats under krigen da de kom hjem, og sin lønn fikk de heller ikke utbetalt.

Historien ligger, eller lå i Sjømannsforbundets (LO) kjeller, men den var lukket og låst for historiegranskere.

I begynnelsen av 60-tallet kom det ut en bok skrevet av en av Sjømannsforbundets forbundssekretærer, den var sponset av rederne. Den het: "Slik hender om bord".

Konklusjonen til Sjømannsforbundets forbundssekretær var "Fylla må ta slutt". Ingen ting om dårlig lønn- og arbeidsvilkår og manglende oppfølging av de ødelagte etter krigen, og kontinuerlig utskifting av sjømennene blant annet p.g.a. dårlige lønns- og arbeidsvilkår.

Dette var ca. 15 år etter krigen opphørte.

På begynnelsen av 70-tallet, over 25 år etter krigen opphørte, fikk krigsseilerne sin såkalte "Æreslønn" fra krigen, uten renter. Skampenger fra den Norske stat kaller jeg det.

Men ikke alle sjømannsorganisasjoner var like fornøyd med alt etter krigen. Fortsatt har vel tidligere Norsk styrmannsforening flest tvungne lønnsnemnder?

På slutten av 60-tallet og begynnelsen av 70-tallet begynte oljeeventyret i Norge. Sjømenn i hundretall som ble overflødige på 70- og 80-tallet fikk arbeid her.

Rederne flagget ut og norske myndigheter opprettet NIS flagget. "A flag of convenience" bekvemlighetsflagg, norske sjømenn vekk og på med lavtlønnede utlendinger. Rederne hadde økonomiske vanskeligheter og fikk støtte, hva fikk arbeidsløse sjømenn?

De fleste klarte seg selv. Vi er som yrkesgruppe vant til det. Men i tillegg til ulykkene i pionertida offshore var det spesielt en yrkesgruppe det gikk hardt ut over. Nordsjødykkerne i fronten for utbygging av olje og gassfeltene med ekstreme arbeidsvilkår. Det ble eksperimentert med dypdykk uten kompresjonstabeller, og lange og harde arbeidspass.

Det er blitt mange selvmord og ødelagt helse, blant dykkerne. Myndighetene har vært tafatte og kommet med tilbud om økonomisk kompensasjon som har vært latterlig lavt.

Dykkerne hadde et myteomspennende yrke med høy lønn da de dykket, men ingen sosial garanti i etterhånd, etter å ha vært eksperimentert med. Mange av dem som er igjen har ødelagt helse og milliongjeld.

Når ble det virkelig fokusering på dykkernes situasjon?

På OFS sin oljearbeiderkonferanse i slutten av februar i år var det en rystet Stortingsrepresentant, Siv Jenssen fra Fremskrittspartiet som lyttet til dykkernes innlegg om sin arbeidssituasjon, og hvordan de var blitt ødelagt. Hun forsto at noe var galt med samfunnets behandling av denne yrkesgruppen, og hun har fått kommunalkomiteen i Stortinget til å sette ned en granskingskommisjon for å undersøke hva som har skjedd. De dykkere som var organisert, var ikke organisert i OFS.

OFS satte deres håpløse situasjon på dagsordenen, og Siv Jenssen fra FRP fulgte opp.

En annen myteomspennende yrkesgruppe er oljearbeidere. Ca. 1% av disse arbeider fram til pensjonsalder 65 eller 67 år. De som har 65 års pensjonsalder har ikke rett til å gå på AFP 62 år.

Krigsseilere og sjømenn, nordsjødykkere og oljearbeidere, har de noe felles? Ja, myteomspennende yrker med enorm betydning for Norges økonomi og anseelse. Yrker som er møtt med misunnelse og nedvurdering fra storsamfunnet og arbeiderbevegelsen (LO og AP). Men hva har ikke disse grupper betydd for Norge, kapitaleiere og folket?

Men få har tatt deres problem på alvor før det var for sent eller nesten for sent. Tusenvis av krigsseilere har gått til h..... før en admiral sa i fra. Dykkerne med ødelagt helse, og mange selvmord begynner å bli hørt.

Oljearbeiderne var kloke nok til å danne sin egen fagforening. Den eneste fagorganisasjon i forrige århundre som ble startet på "grasrota". Derfor er OFS preget av grasrotbevegelse. Det er ingen plass for "pamper og pamperi". Tillitsvalgte som utvikler seg til pamper i OFS forsvinner ut og går ofte til en konkurrerende organisasjon. Dette er styrke og svakhet. Men OFS slipper å slite med tillitsvalgte som sitter i en posisjon for "her er det godt å sitte".

OFS har startet, sett, forstått og arbeidet for lavere pensjonsalder. Man også andre har tatt det opp når det har vært uforpliktende.

OD holdt et aldringsseminar i 1993. Tor Fjelldal (NOPEF) hadde et meget godt skrevet innlegg, hvor han bl.a. poengterte:

a) Arbeidstidsordningene - 12 timers dagen er kalt et stort "sosialt eksperiment". Kombinert med 14 til 16 dagers normal oppholdsperiode, samt ofte en del overtid blir belastningen stor. Med økende alder klarer ikke alle lenger å ta seg inn i

løpet av friperioden.

b) Opphopning av risiko. – Integreerte plattformer innebærer en opphopning av risiko. Dersom en av betongleggene på Statfjord knekker vil det få store følger. Mange har en konstant uro når de er på installasjonene også grunnet helikoptertransporten.

c) Plattformlivet.

d) Helsekrav.

e) Entreprisesystemet. Når kontraktene fornyes vil det være ugunstig for bedriften å ha erfarne ansatte med lang lønnsansiennitet fordi kostnadene som må legges inn i anbudet øker tilsvarende."

NOPEFs Tor Fjellidal trakk tilslutt bl.a. følgende konklusjoner:

"Personellet offshore møter ulike jobbkra. For mange er det utopi å oppnå 60 års alder i jobben.

Flere kontraktøransatte blir uføretrygdet, enn ansatte i operatørselskapene. Det er urimelig med et A og B lag i Norges mest lønnsomme industri.

Et krav må være mulighet til frivillige ordninger med tidligpensjonering fra 60 år, med kobling mellom AFP og forsikring/støtte gjennom arbeidsgiver. Ordningene må være så vidt gode at arbeidstakerne har råd til å benytte dem."

Her ser vi et LO forbund som under et uforpliktende seminar krever noe for oljearbeiderne som de har behov for.

Men hvor blir det av tariffkravene fra NOPEF om lavere pensjonsalder?

Her er de sannsynligvis overkjørt av de som er opptatt av solidaritetsalternativet (LO + AP), den såkalte arbeiderbevegelse som ikke tar hensyn til grupper som krigsseilere, sjømenn, dykkere og oljearbeidere.

OFS og lederne hadde i år felles krav under årets lønnsoppgjør ut fra oljearbeidernes behov pensjonsalder fra 57 – 62 år.

Solidaritetsalternativet som enkelte har beskrevet som kollektiv fornuft er for oljearbeidere og andre i myteomspennende yrker, helseødeleggende og kan bety døden.

YS leder Randi Bjørgen har bedt om og krevd møte med Helse- og Sosialdepartementet for å kreve lavere pensjonsalder for oljearbeidere.

Møtet skal finne sted etter lønnsnemnda som begynner sitt arbeid 29 august. OFS har kjørt en kontinuerlig kamp for lavere pensjonsalder siden slutten av 70 – tallet.

Vi har synliggjort problemene med utvalgsarbeid med 3 operatørselskap i 1981 og 1982. Vi har sørget for at Wyattrapporten som viser at 70 til 90% av oljearbeiderne mister helse før oppnådd pensjonsalder kom ut i 1993.

Vi har dratt konklusjonene etter OD's i år kartlegging av eldre offshoreansatte, at det kun er ca. 1% som arbeider fram til pensjonsalder offshore. Oljearbeiderne kan være glad for at de i sin tid valgte sin egen organisasjon OFS til å ivareta deres interesser. OFS hadde kravene og stod på disse under årets oppgjør på rederiområdet at aldersgrensen for tidligpensjon ble senket fra 62 til 60 år. OFS ledelse har jobbet offshore og kjenner offshoreansatte og miljøet. Vi vet hva oljearbeiderne trenger.

OFS har ikke behov for å endre ståsted fra år til år etter hva hovedorganisasjon går for.

OFS tror at vi er i mål senest ved neste hovedforhandling, om lavere pensjonsalder hvis tilstrekkelig mange oljearbeidere arbeider for det.

Hvor står dine kolleger organisert? Er hun eller han med eller mot oss? Passiv organisering i andre organisasjoner er vårt største problem for å få en pensjonsalder hvor oljearbeiderne kan slutte med helse i behold.

Solidaritetsalternativet er for oljearbeiderne kollektiv galskap, det vil si ødelagt helse og kanskje døden før pensjon.

Men jeg utelukker ikke at solidaritetsalternativet kan være bra for andre.

Staten tar og bør gi tilbake

Skrevet av: Mette Møllerop

Er offshore-live så fysisk krevende at det bør gi rett til pensjon 10 år tidligere enn dagens pensjonsalder? Ja, sier bedriftsoverlegen i Phillips- og mener at Staten bør bidra særskilt for å finansiere tidligpensjonen.

Tor Nome har arbeidet for Ekofisk-operatøren siden 1970 og vært heltidsengasjert som bedriftslege for Phillips siden 1981. I dag er han profilert meningsbærer for å gi sokkelens slitere en verdig avskjed fra yrkeslivet. Nome har gitt selskapet det råd at offshore-ansatte med helseproblemer bør ha anledning til å pensjonere seg med "rimelig lønn" fra fylte 57 år.

- Etter 50-årsalderen melder helseproblemene seg for mange. Fram til midten av 60-årene stiger tallet på dem som ikke lenger kan fortsette arbeidet på sokkelen. Ved å innføre fleksibel pensjonsalder fra 57 til 65 år, kan man motvirke at begynnende helsesvikt får utvikle seg til alvorlige lidelser. Flexibiliteten i ordningen ville også innebære at friske og arbeidsføre folk i slutten av 50-årene og begynnelsen av 60-årene, kunne fortsette å jobbe, påpeker Nome.

Staten bør bidra

- *Hvordan reagerer industrien på forslaget?*

- Nå er det ikke min jobb å gå i forhandlinger med verken Phillips eller andre om pensjonsordninger. Som bedriftsoverlege rapporterer jeg om mine funn og erfaringer og rådgir arbeidsgiveren på medisinskfaglig og fritt grunnlag. Men spørsmålet om pensjonsalder har i høy grad en medisinsk side, og det er diskutert ved mange anledninger. Responsen i forhold til en lavere og mer fleksibel pensjonsalder, har vært negativ fra både Phillips og Oljeindustriens landsforening. Deres syn er at en slik ordning eventuelt må innføres i samarbeid med norske myndigheter - ved at kostnadene deles. Personlig mener jeg at myndighetene bør bevilge penger til en særskilt pensjonsordning for sokkelansatte - på bakgrunn av de enorme inntektene samfunnet henter fra olje- og gassvirksomheten, sier Nome.

Spådom holder stikk

Så tidlig som i 1980 var han medforfatter av en avhandling om "Forventede helseproblemer i offshore-industrien og tanker om pensjonsalder".

- Avhandlingen ble laget uten at vi hadde tallmateriale for hånden, men konklusjonen var at ansatte på sokkelen burde få samme pensjonsalder som sjøfolkene - altså 60 år. I dag, 20 år senere, når vi kan støtte oss på tall, kartlegginger og erfaringer, viser det seg at utredningen fremdeles holder mål. Helsesituasjonen har med andre ord utviklet seg slik vi forutså, og pensjonsalderen er på denne bakgrunnen for høy.

- Et tilleggsmoment er at gjennomsnittsalderen blant offshore-ansatte stiger. Hvilke tiltak vil man sette inn den dagen nesten alle ansatte på en installasjon er 55-60 år? Hva da med beredskapsoppgavene? spør Nome.

Mange og lange

- *Hva er de mest vanlige helseproblemene blant offshore-ansatte?*

- Hovedårsaken til at offshore-ansatte mister helsesertifikatet, er muskel- og skjelettlidelser samt sykdommer relatert til hjerte/kar. Det er rimelig å anta at de mange nivåforskjellene på plattformene, som medfører mye klatring i trapper og ledere, er årsak til en del av muskel- og skjelettlidelsene. Antakelsen underbygges av at kneproblemer opptrer hyppigere blant offshore-ansatte enn hos andre med muskel-/skjelettplager. Og de lange offshore-arbeidsdagene på 12 timer, medfører etter alt å dømme økt slitasje på ledd og muskulatur.

- 12-timersskift med mye klatring er likevel ikke eneste årsak til sviktende helse. Noe ansvar for helseproblemene kan tilskrives livsstil, og det er min klare mening at hver ansatt har et selvstendig ansvar for å forsinke aldringsproblemene og ta vare på egen helse. Trim mer, røyk mindre og spis mer fornuftig! Det er enkle råd som vil bedre fysikken for alle, understreker Nome, som er tilhenger av helseforebyggende tiltak og ønsker sterkere prioritering av trim, trening og trivsel fra både selskapene og de ansatte.

- *Hvor stor prosent av de offshore-ansatte mister helsesertifikatet?*

- Tap av helsesertifikatet henger i stor grad sammen med høy alder. Da vi i Phillips foretok vår første kartlegging, for perioden 1987 til 1991, var konklusjonen at i aldersgruppen 30-40 år, mistet under én prosent sertifikatet. I gruppene 40-50 år og 50-60 år var tendensen svakt stigende, mens det store utslaget kom i gruppen over 60 år. Her var tallet på 12-13 prosent. Da vi utførte undersøkelsen på ny noen år senere, i en større gruppe, kunne vi fastslå at prosentene var uforandret siden den første kartleggingen.

- For øvrig er det slik at bare 10-15 prosent av offshore-arbeiderne som mister helsesertifikatet, får seg jobb på land. For 10-12 år siden var tilsvarende tall på rundt 50 prosent.

- *Hva er grunnen til denne utviklingen?*

- Min oppfatning er at helseplagene er mer alvorlige i dag enn de var før. Folk er rett og slett mer utslitt og har ikke restarbeidsevne. Dermed er uføretrygd eller tidligpensjonering den vanligste løsningen for dem som må slutte på sokkelen.

- *Hvordan er helsesituasjonen blant de offshore-ansatte sammenliknet med ansatte i landbasert industri?*

- Tallmaterialet fra landbasert industri er altfor dårlig til at vi kan trekke noen konklusjoner. Men det burde være en prioritert oppgave å forske på sammenlikninger mellom offshore-ansatte og landansatte. Svarene kunne gi oss svært nyttige data.

Farlig søvnløshet

- *Skiftarbeid er ofte diskutert i forbindelse med offshore-arbeid. Hva er din holdning til dette relatert til aldringstendensen offshore?*

- Min holdning til dette er helt klar: Skiftarbeid bør reduseres til et minimum, og færrest mulig mennesker bør arbeide skift. Svingskiftet, der man veksler fra natt- til dagskift i løpet av en 14-dagerstur, bør fjernes helt. Søvnforskerne er samstemte i sine konklusjoner på dette området: Skiftarbeid øker faren for feilhandlinger, og søvnrelaterte problemer stiger i takt med alderen. De aller færreste av oss takler å snu døgnet opp/ned og samtidig utføre en forsvarlig jobb. I sokkelvirksomheten bør man ikke akseptere økt sikkerhetsrisiko på grunn av søvnforstyrrelser, understreker bedriftsoverlegen.

- *Hvem har ansvar for å gjøre noe med dette?*

- Selskapene. De sitter med styringsretten og har full anledning til å redusere skiftarbeidet.

Sterk sorg

Gjennom snart 25 års arbeid med og blant offshore-arbeidere, har Phillips-legen observert at sorgen over å forlate yrkeslivet på grunn av dårlig helse, er svært sterk.

- I løpet av mine år i Phillips, har jeg vært i kontakt med bortimot alle dem som har mistet helsesertifikatet. Motviljen mot å måtte slutte, har vært påfallende hos nesten samtlige. Det blir som en sorgprosess. I Phillips arrangerer vi en "ærestur" til feltet for dem som mister helsesertifikatet, slik at de får ta farvel med miljøet og kollegene. Dette betyr mye for dem, og følelsene er ofte sterke. Husk at dette er mennesker med mangeårig identitet knyttet til betegnelsen "offshore-arbeider", og at det å trekke seg tilbake, sjelden er en ønskesituasjon, understreker Nome.

Ungdom er lettere å lure med betaling

Skrevet av: Mette Møllerop

Ebba Wergeland: "Det er viktig å ikke gjøre muskel- og skjelettlidelser til et eldreproblem. Grunnlaget legges i ung alder. Du mestrer problemene så lenge du fysisk er på høyden. Ungdom har vanskelig for å skjønne sin egen begrensning. Risikoen ligger i at de godtar det meste, så sant det betales..."

"Vi må ikke bare snakke om pensjonsalder. Vi må spørre: Hva kan gjøres med arbeidsforholdene? Arbeidslivets utstøting av folk i 50-årene er ikke særegent for dere. Det finnes mange undersøkelser og statistikk på det."

Ebba Wergeland, overlege, spesialist i yrkesmedisin og med en rekke bøker/artikler og innlegg om arbeidsbetingede sykdommer bak seg, poengterer at det er viktig å ikke ensidig fokusere på pensjonsspørsmålet. Lavere pensjonsalder og kortere arbeidsdag er til det beste for mange arbeidsfolk, men må ikke settes opp mot et godt tilpasset arbeidsmiljø. Et sunt arbeidsmiljø vil kunne føre til at flere klarer å stå lenger i jobb.

"Det er viktig å ikke gjøre dette til et eldreproblem. Dette er et problem som rammer alle aldersgrupper så sant du har jobbet noen år i et arbeidsmiljø og med arbeidsoppgaver som påfører deg slitasjeskader. Du mestrer slitasjeproblerne så lenge du fysisk er på høyden. Etter hvert dukker de likevel opp... Vi må hente tilbake solidaritetstradisjonen. I den ligger det kanskje mer erfaring og sunn fornuft enn politiske vurderinger. De unge må se og forstå at også de blir eldre og at erfaringene som de eldre har gjort skal brukes for å lage gode arbeidsplasser. Ungdom har dessverre vanskelig for å forstå at de ikke skal hoppe på alle skift for betaling."

Hva kan gjøres med arbeidsmiljøet?

"Satt litt på spissen skjønner jeg ikke at dette er et problem. Det burde være enkelt å løse. Man burde engasjere fysioterapeuter med god ergonomisk skoleing for å peke på hvor risikoen ligger. I neste omgang må en ta konsekvensene av deres påpekninger. Dere peker på at det ikke er samsvar mellom kravene til helsesertifikat og arbeidssituasjon og at det er lite forståelse rundt dette. Det er også problemet. Man vet en del om mekanismene og kan gå ut å peke på problemstillingene. Denne industrien er eksepsjonelt godt rustet på teknologi. Hvis teknologien ble brukt til fordel for arbeidsmiljøet, ville dette vært bedre. "

Forskningssenteret De Facto har laget en pris på hva det koster samfunnet å "lage" en utfør forpleiningsarbeider. Har du lignende eksempler?

"En flink bedriftslege i verftsindustrien jobbet mye med synliggjøre hva muskel- og skjelettskader koster i fravær. Det viste seg å være enormt mye mer enn det som skyldtes skadene. Et resultat av det arbeidet var at de gjennomgikk arbeidsplassen og fikk rettet opp en god del av feilene ved arbeidsmiljøet som skapte muskel- og skjelettskader. Du kan trygt si at de fleste muskel- og skjelettskader blir avgjort på tegnebrettet. Det er tåpelig å nøye seg med å telle opp hvor mange som får dårlige knær så lenge dette er prosjektert på forhånd, for eksempel ved at arbeidsplassen er konstruert slik at det blir mye tråkk på hardt underlag og mye trappeløping.

Dessuten har du tempoet. Det forverrer problemene. Det er lite nytt i dette, det er gammel kunnskap. Vi mangler ikke forskning på disse områdene, men forskningsresultatene blir ikke tatt hensyn til."

Politikerne velger uføretrygd

"Det dreier seg ikke om maktesløshet. Det handler om politiske valg, selv om politikerne ikke alltid ser at hva de gjør og hvilke valg de stemmer for, sier Ebba Wergeland. "Man velger i en viss forstand å uføretrygde en masse mennesker framfor å stille strengere krav til arbeidsmiljøet. Kanskje ville det stimulert til forebygging hvis arbeidsgiverne betalte for sykefraværet og uføretrygdingen som skyldtes arbeidsmiljøet, mens det de ikke kan klandres for ble betalt av felleskassa."

Slipp fysioterapeutene løs!

"Det må være en balanse mellom jobb og hvile og hvordan jobben utføres. Arbeidsskadene må tas like alvorlig som idrettsfolk tar sine skader. En jobb som organiseres fornuftig kan i beste fall bli en treningsfaktor. En jobb som fordeler belastningene riktig og variert kan holde kroppen i form. Det er også viktig å være oppmerksom på tempo. Jo større innflytelse en har på eget tempo, jo mindre fare er det for skader. Det å la den enkelte justere arbeidstempoet etter hva kroppen sier fra om, ikke styrt av tidspress og lønnsystemer, er gunstig for å unngå slitasjeskader. I tillegg: Slipp fysioterapeutene løs! La fysioterapeutene i bedriftshelsetjenesten komme inn med full ytringsfrihet og myndighet.

Forebygging handler om verdivalg: Vi forebygger forhåpentligvis for at folk ikke skal bli syke, ikke ut fra lønnsomhetsbetraktninger."

I OFS ser vi en holdningsendring i forhold til folks oppfatning av arbeidsmiljø og slitasjeskader. Det viser seg blant annet i den massive oppslutningen om pensjonskravet. Ser du lignende tendenser?

"Det er bra at OFS konsekvent setter søkelys på arbeidsmiljøet. Kampen for et godt arbeidsmiljø går nemlig i lange bølger. Akkurat nå er vi nok nede i en bølgedal, selv om jeg helt klart ser at man velger annerledes nå. Det er absolutt en viss interesse for arbeidsmiljø i fagbevegelsen og det er en større interesse for retten til å bevare helse. La oss håpe at vi går mot bedre tider..."

Synes du OFS bruker kreftene på riktig måte i dette arbeidet?

"OFS er flinke til å være ubehagelige. Dere er flinke til å informere medlemmene og dere er flinke til å holde fast på rettighetene til de ansatte i oljeindustrien. Dette siste er viktig. Lik rett til å beholde helse er en grunnleggende rett i samfunnet.

"Jeg syns også dere er flinke til å skape allianser og samarbeide med andre organisasjoner. Den kvinnedominerte fagbevegelsen som er med i "Kvinner På Tvers" er opptatt av arbeidsmiljøet på samme måte som OFS. Svært mange andre i fagbevegelsen har dessverre korttidsminne når det gjelder arbeidsmiljø. Arbeidet som gjøres i "Kvinner på Tvers" er særlig viktig fordi det er et forum som tenker selv og evner å stille interessante spørsmål. Jeg liker deres måte å jobbe på!"

Hva slags terskel skal vi ha for arbeidsmiljøet?

"Formelt skal arbeidsmiljøloven si hva som er godt nok. I praksis er det fagbevegelsen som må sette den terskelen. Beklager, men slik er det."

Fagforeningene kan påvise problemer og sette makt bak kravene? Ser du 6-timers dagen som en vei mot et bedre arbeidsmiljø?

"Kortere arbeidsdag, 6-timers dag vil antakelig være et godt bidrag til bedre helse, forutsatt at det ikke medfører dårlig økonomi, mere overtidsarbeid eller dårligere offentlige tjenester. Full lønnskompensasjon er viktig. Dersom lønna settes ned ved kortere arbeidsdag, vil mange ha behov for å hente inn differansen ved ekstra jobb. Dermed forsvinner antakelig mye av den gunstige effekten. Etter Oslo-forsøket er det dessverre blitt "ulovlig" å forske på dette i Norge, i motsetning til for eksempel Sverige. Det går millioner på millioner ut til forskning om arbeidsmiljøårsaker til muskel-skjelett-lidelser, men virkningen av arbeidstidsforkortelse får ingen forske på."

Vil sjukefraværet også gå ned ved kortere arbeidsdag?

"Ikke nødvendigvis. Selv om kortere arbeidsdag kan føre til lavere sjukefravær, kan det også gå den motsatte veien, hvis flere av de som i dag støtes ut kan bli stående i jobb, med rett til sjukepengar. Men trygdevesenet vil antakelig merke forskjell ved at uføretrygdingen skjer noen år seinere i livet. Folk vil rett og slett klare seg lenger i arbeidslivet, hvis innsatskravene senkes. "

Arbeidsgiverne vil vel peke på produktivitetsnedgang og konkurransevne?

"Produktiviteten er ikke bare avhengig av arbeidstidens lengde. Siden 8-timersdagen ble innført, er produktiviteten blitt tidoblet. Hvis vi skulle ta ut den produktivitetsøkningen vi har hatt i de siste hundreårene, hadde det vært nok med en times arbeidsdag."

Høres det forlokkende ut...?

YngSt 2000 - fra tørr teori til våt praksis

Skrevet av: Mette Møllerop

"En suksess!" Dette er ordene Susanne Slaatsveen, rådgiver og Gaute Sandal, ungdomskonsulent i YS, har å si om årets ungdomskonferanse i regi av YS. Dette er tredje år på rad at YS arrangerer en egen konferanse for unge medlemmer og tillitsvalgte fra YS forbundene, og i år gikk den av stabelen 1.-4. august på Bessheim fjellstue i Sjoadalen. Konferansen rommet nær 50 deltakere i alderen 20-35 år, fordelt på hele landet og en mengde YS forbund.

"I dag velger kun en av fire under 25 år å være organisert. Et av de sentrale spørsmålene vi diskuterte mye under konferansen var hvordan vi skal klare å rekruttere flere unge inn i fagbevegelsen – både som medlemmer og ikke minst som tillitsvalgte" forteller Susanne videre. I tillegg til dette ble det tatt opp mange andre saker av stor viktighet for det ungdomspolitiske arbeidet. Det faglige programmet har vært omfattende, og dagene har blitt preget av gode og konstruktive diskusjoner.

Den første dagen ble brukt til å gjennomgå fagbevegelsens historie og rolle i samfunnet, lederrollen – strategi og strategisk ledelse, nettverksbygging og organisering og presentasjon av ungdomsarbeidet. Til alle disse temaene ble Tellef Hansen fra De Facto brukt som innleder og faglig ansvarlig. Hele veien ble det brukt prosess- og målorientert gruppearbeid, der gruppene både skulle lære og oppleve nye former for gruppearbeid, pluss at de ble utfordret til å finne nye løsninger og mål for temaene som ble behandlet.

"Det mest attraktive og spennende med YngSt-konferansen i år har helt klart vært aktivitetene i Sjoadalen, der en hel dag ble viet til rafting og juvvandring" kan Susanne fortelle oss. Hensikten med disse aktivitetene var å bygge opp gruppene som allerede var etablert – deltakerne skulle erfare hvordan teamarbeid kunne være i nye, stressende og utfordrende situasjoner. Aktivitetene var også ment for å bygge opp den enkelte deltaker – denne dagen var det mange som møtte skyhøye utfordringer som de aldri hadde trodde de ville mestre. Allikevel var det mange denne dagen som klarte å utvide sine personlige grenser for hva man tør og ikke tør. Mens raftingen satt høye krav til samhandling innad i gruppene, og at man tok et individuelt ansvar for det kollektive, ble juvvandringen for mange en stor personlig utfordring der personlige grenser ble utvidet.

Konferansens siste dag ble brukt til oppsummering av arbeidet og opplevelsene de to foregående dagene, og de resultatene som kom fram denne dagen vil bli brukt som viktige og nyttige innspill i det videre ungdomsarbeidet. Av konkrete innspill som kom fram denne dagen kan vi nevne nye ideer til profilering av ungdomsarbeidet, egne tilpassede medlemstilbud til unge medlemmer, ideer til egen skoling av unge tillitsvalgte i forbundene, rekrutteringsstrategier, innspill til det ungdomspolitiske og mange tanker om fremtidens fagbevegelse.

"Dette har virkelig vært med på å løfte ungdomsarbeidet i YS et hakk videre, og nå har vi massevis av utfordringer å ta tak i" avslutter Susanne og Gaute, som allerede nå ser fram til neste års YngSt.

På hjemmesidene til YS Ung (www.ys.no/allyours) er det lagt ut innledninger til og resultater fra alle diskusjonene, pluss bilder fra konferansen.

Esso en versting på norsk sokkel?

Skrevet av: Bjørn Sætervik

Jeg har lest Roy Aleksandersens leserinnlegg i OFSA nr 3 der Esso ensidig blir framstilt som et selskap som bevisst går inn for å øke kostnadsnivået på norsk sokkel og knekke "mindre" selskaper.

Vår klubb, EAF, var i god tid før rettssaken mot Smedvik i kontakt med vår driftsdirektør, der vi henstilte Esso til å løse konflikten om Balder ved et forlik, og ikke la en langvarig rettssak sette arbeidsplasser på norsk sokkel i fare. Dette er bragt videre opp i hiarkiet innen Esso Norge, desverre uten resultater da dette ligger til avgjørelse ved hovedkontoret i Houston. Jeg skal derfor ikke argumentere videre på saken om Balder, men som i alle tvister finnes det to parter, og minst like mange andre synspunkter, som vil komme fram under rettssaken.

Det jeg vil kommentere til Roys innlegg er at Balder ikke er Essos eneste prosjekt på norsk side som er gjennomført de siste årene. Jotun B ble satt i drift høsten -98, og Jotun A høsten -99. Dette er prosjekter som er blitt gjennomført med suksess, med to forskjellige leverandører, uten store overskridelser, hverken i tid eller kroner. På Jotun A har vi produsert kontinuerlig siden oppstarten i september, og allerede øket produksjonen med 50% utover design. Både Jotun A og B ble bygget i Norge, og disse to prosjektene er vel av de raskest gjennomførte i norsk sammenheng. Uoverensstemmelser med hovedleverandørene, ABB og Kværner, angående ferdigstilling osv. ble løst uten hjelp av rettsapparatet på en ryddig måte.

Selvfølgelig er Esso interessert i solid avkastning på sin kapital, som alle andre, men å påstå at de bevisst bruker norske skattekroner og ønsker å rive ned hele industrien er å ta hardt i. Vi må også ta i betraktning at Esso har eierinteresser i de fleste større feltene i Nordsjøen, faktisk det største utenlandske oljeselskapet på norsk sektor, og har derved også tidligere vært med på å skape norske arbeidsplasser ved utbygging og drift. Også til Essos neste prosjekt, Ringhorne, vil de bruke norske verft og leverandører.

Min erfaring fra Esso er at de er ekstremt kostnadsbevisste, og selv om de gjerne vil "strekke strikken" opp mot myndighetene er de nøye med å følge gitte pålegg og regelverk.

Så, uten å "forsvare" Esso vedrørende den pågående rettssaken mot Smedvik, vil jeg påstå at Esso har sin rett i Nordsjøen, også inn i framtiden. Enten vi liker det eller ikke: solid kapital er nødvendig også for framtidige utbygginger, selv om de kommer fra Esso.

Bjørn Sætervik, nestleder EAF
Jotun A, 30.juni

Farsepreget maktdemonstrasjon

Skrevet av: Terje Nustad

I Norge benytter vårt Storting sin mulighet til å intervernere i arbeidskonflikter. Det lages en lov eller provisorisk anordning i hvert enkelt tilfelle, tvungen lønnsnemnd heter det i dagligtale.

Arbeidskonflikten som OFS deltok i denne sommeren ble rammet av tvungen lønnsnemnd for tiende gang.

Ingen annen organisasjon har blitt rammet så ofte og så hardt av myndighetene. Norske myndigheter bryr seg heller ikke om at de samtidig bryter grunnleggende menneskerettigheter som Norge har ratifisert. Renomé som en stabil olje- og gassprodusent er viktigere.

I denne Rikslønnsnemnd sitter det tre såkalte nøytrale dommere samt en partsrepresentant som alle har stemmerett. I tillegg er det oppnevnt en representant fra NHO og LO som på en objektiv og ubundet måte skal bidra til løsninger, men de har ikke stemmerett.

Det heter seg at Rikslønnsnemnda har et fritt mandat til å bestemme det de måtte ønske, men realiteten viser seg å være noe helt annet.

Undertegnede og leder for LEDERNE sitter sammen i denne nemnd, som nok en gang ikke kan betegnes som noe annet enn en farse. Under hele nemndsbehandlingen har OLF sin ufrie rolle blitt synliggjort, og vår tidligere påstand om at OLF opptreter som marionetter for NHO kommer klart frem.

LO v/Jan Balstad har det som prinsipp at så lenge det innenfor et tariffområde er flere avtaler så skal avtalene være like. Så lenge LO forbundet NOPEF hadde akseptert OLF sitt tilbud kunne vi ikke forvente å få noe annet, selv skrivefeilene måtte vi akseptere. NHO og LO sine representanter viser helt klart at de ikke har den objektivitet og ubundne rolle de skal ha iht. de rammer Rikslønnsnemnda har fastsatt for deres representanter.

OFS vil påstå at Rikslønnsnemndas leder misbruker og begrenser nemndas mandat, gitt av den norske regjering, der kjennelsen viser en klar maktdemonstrasjon fra NHO-LO. Den kooperative stat fungerer enn så lenge, organisasjonsfriheten og den frie forhandlingsrett eksisterer i realiteten ikke.

Skal slike udemokratiske krefter svekkes er det viktig for landet å ha en levende organisasjon som OFS. Alle oljearbeidere bør samle seg om OFS, slik at arbeidstakernes interesser kan bli bedre ivaretatt.

OFS har tidligere anmeldt Den Norske Stat for menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg for deres misbruk av tvungen lønnsnemnd. Saken har kommet igjennom første "nåløyet" og Norge har svarfrist til 25. september, der de kan argumentere for en eventuell avvisning av saken. OFS tror vi har en god sak som vil kunne bli et vendepunkt til vår fordel.

Sikkerheten på norsk sokkel svekkes for hver dag og mange frykter en storulykke. Den eneste som ikke gjør det er OLF. Det er direkte skremmende at oljeselskapenes egen interesseorganisasjon velger å angripe OFS sitt engasjement framfor en konstruktiv dialog om problemene. OFS tror at deres opptreden viser oljeselskapenes vektlegging av OLF. OLF benyttes kun som et redskap opp mot myndighetenes rammevilkår. Norsk oljeindustri søker internasjonalt, og myndighetene tillater derfor en tilpasning til denne virkelighet også sikkerhetsmessig. Skal ikke dette gå galt er det helt avgjørende at arbeidstakerne engasjerer seg i HMS-arbeidet.

Med vennlig hilsen

Terje Nustad - leder

Hvem er sin egen fiende ?

Skrevet av: Terje Nustad

Stavanger by er i festrus og tilreisende fra fjern og nær samler seg i dansen rundt gullkalven. Oljeindustriens festdager der deres egen fortreffelighet skal markedsføres og profileres på en forførende måte ovenfor samfunnet i sin helhet. Oljearbeidernes Fellessammenslutning, OFS, representerer arbeidstakere som arbeider på den mest risikoutsatte delen av oljeindustrien. Våre medlemmer er derfor mer opptatt av helse-, miljø og sikkerhetsproblem enn av industriens festligheter.

OFS er en organisasjon som er skapt og utviklet av oljearbeidere som har arbeidet i næringen siden den ble etablert. Vi arbeider derfor i nær kontakt med våre medlemmer og vi liker å betegne oss som en grasrotorganisasjon av og for oljearbeidere. Våre medlemmer er meget bekymret for utviklingen av HMS-standardene på norsk sokkel. Med bakgrunn i innspill og dialog med våre medlemmer har OFS de siste år satt fokus på en rekke problemstillinger.

Dette gjennom brevveksling og møtevirksomhet med departementer, politikere, ansvarlige tilsynsmyndigheter og forskningsorgan. Dette er aktiviteter som også har er av samfunnsmessig interesse og blitt fokusert på av media.

OFS var den 3 august i møte med statssekretær Sverre Bugge i Kommunal- og Regionaldepartementet, KR D, der vi gav uttrykk for våre medlemmers bekymring. Departementet delte vår bekymring. Vi mener myndighetene har kommet på defensiven overfor en offensiv oljenæring. En næring som har utnyttet perioden med lav oljepris til å posisjonere seg bedre. OFS registrerer også at myndighetenes oljemeldinger fokuserer lite på HMS-problematikken. Vi mener derfor at det er påkrevd med et mer synlig KR D med egne sikkerhetsmeldinger, der næringens HMS-utvikling kan følges helt ned til hvert enkelt selskap om nødvendig. Dette er nå mer påkrevd enn noen gang da nåtidens konsesjonstildelinger ikke lenger tar hensyn til denne utvikling. Dette er fakta selv om det politiske miljø vil prøve å gi inntrykk av noe annet.

Med bakgrunn i vårt møte med KR D ble også Oljeindustriens Landsforening, OLF, intervjuet av Stavanger Aftenblad og som kunne leses den 5. august.

Direktør Per Otto Selnes svarer på vår bekymring og betegner vårt arbeid med at OFS er useriøse og fremstår som sin egen fiende. Han hevder også at det økonomiske presset i selskapene ikke har noen påvirkning på HMS-utviklingen.

Det er riktig at sikkerheten har hatt høy prioritet og fokus i norsk oljevirksomhet. Den "høye" standarden har vært utviklet gjennom et sterkt engasjement fra myndigheter og fagforeninger. Norsk oljevirksomhet har også vært rammet av en rekke storulykker som også har synliggjort nødvendigheten av en høy standard. Det er flere av oljeselskapene på norsk sokkel som også opererer på utenlandsk oljefelt hvor de opererer under helt andre forhold.

Det er også et faktum at det økonomiske presset i oljeselskapene har vært stort og svekket fokuset på sikkerhetsarbeidet. Norske selskap som Statoil var tidligere myndighetenes verktøy og lokomotivet for en videreutvikling av HMS-standardene, men det var før. Nå skal vi bli mer internasjonale og tilpasse oss den virkelighet.

OLF oppfattes ikke av arbeidstakerne som noen pådriver for en slik videreutvikling, men kun som industrien front mot myndighetene for å bedre rammevilkårene. OLF klager høylydt over de dårlige økonomiske rammevilkår denne næringen har, med et høyt skatte og avgiftsnivå og et fordyrende regelverk.

Når det gjelder det å sette fokus på sikkerhetsutviklingen, og den eventuell useriøsitet som OFS måtte vise, så føler vi oss i godt selskap. OFS vil gjøre OLF oppmerksomme på at da er det mange useriøse aktører, noe følgende mediaoppslag med all tydelighet viser:

1. OD v/Magne Ognedal fryktet ny oljekatastrofe, Dagen Næringsliv 13. juni 2000. Gunnar Berge har også gitt uttrykk for en bekymring av sikkerhetsutviklingen til samme avis.

2. Professor i sikkerhetsledelse Jan Hovden ved Norsk Teknisk Naturvitenskaplig Universitet i Trondheim uttalte til avisen Nationen den 26. juli; Etter Alexander Kielland ulykken i 1980 ble sikkerheten innen offshore kraftig bedret. Nå er det flere tegn på at oljevirksomheten er på vei mot 1970-talls nivå. Det betyr økt fare nye storulykker. Han hevdet at det er en myte at sikkerheten går foran alt i norsk oljeindustri.

3. Nopef v/Ketil Karlsen sier i samme avis at man nå har fått en flatere kurve innenfor sikkerhetsaspektet.

4. Stortingsrepresentant Hallgeir Langeland fremmer til Stortinget et forslag om tilleggsmelding om oljesikkerheten. Det fokuseres ikke nok på helse, miljø og sikkerhet sier Langeland til Stavanger Aftenblad 20. juni.

5. Oljeriggen Bideford Dolphin ble den 13. juni evakuert. Mandag 20. juli kan en lese i Dagens Næringsliv at Hydro tar selvkritikk. Både Fred Olsen Energy og Hydro erkjenner at de brøt sikkerhetsforskriften og at utstyret som ble ødelagt manglet sertifisering.

6. En gasslekkasjerapport fra OLF i 1999 viser en stigning på ca. 100 % i antall gasslekkasjer fra 1995 til 1998. Det er kanskje årsaken til at OLF ikke lenger ønsker å lage slike rapporter.

7. Prest Odd Kristian Reme skrev et brev til Rogalandsbenken på Stortinget etter en minnekonferanse etter Alexander Kiellandulykken 27. mars i år. Der hevdet det at Norge har sakkert akterut i forhold til sikkerheten på sokkelen.

8. Forsker Helge Ryggvik skrev i mars 1999 en rapport om "Norsk sikkerhetssystem fra forbilde et sikkerhetssystem i forvitring."

9. Arbeidstakerorganisasjonen Lederne har gjennomført en spørreundersøkelse der flertallet av deres medlemmer på sokkelen opplever sikkerheten som dårlig.

10. Stavanger Aftenblad har tidligere skrevet om rustangrep i brannvannsanlegget på Statfjord-B. OFS vet at dette også gjelder flere andre plattformer.

11. Samme avis skrev i august om Veslefrikk som ble nedstengt i en periode p.g.a. alvorlige rustangrep.

12. Stavanger Aftenblad har også i flere av sine ledere påpekt sikkerhetsproblematikken på norsk sokkel.

13. Tall fra OD viser at det i 1990 var branner eller branntilløp på sokkelen. I fjor var tallet nær doblet til 42, Dagens Næringsliv 6. juli.

OLF skyver denne realitet fra seg og konsentrerer seg om de økonomiske rammevilkårene. OLF sier lite eller intet om hvilke rammebetingelser de selv gir til sine underleverandører. Oljeselskapene har stor makt og bruker denne til også å skvise entreprenørene med kontrakter som det er meget vanskelig å leve med. Fredag 18 august kunne en lese i Stavanger Aftenblad at Aker Maritime og de andre leverandører mente at deres eksistensgrunnlag er truet på grunn av kontraktsvilkårene. Forpleiningsselskapene sitter med kontrakter som grenser til slavekontrakter. Oljeselskapene sitter på sin høye hest og forlanger samme kvalitet og standard samtidig som de krever store kostnadskutt. Sykefraværet øker som en konsekvens, og OFS sine medlemmer sitter igjen med ødelagt helse. OFS kan ikke akseptere en slik utvikling! Hvilken betydning vil ikke det ha på utviklingen av HMS-standardene, hvilke arbeidsmiljø og helsemessige konsekvenser vil det gi? Det er et faktum at hundrevis blir uføre, opptar ikke OLF? Det er riktig at OFS har krevd en fleksibel pensjonsalder mellom 57 - 62 år. OFS har heller aldri påstått at det vil løse helseproblemene. Rogalandsforskningen har allerede avslørt arbeidsmiljøkriminalitet satt i system av oljeindustrien som viser at menneskene forbrukes i løpet av 10-11 år. Er det dette råkjøret mot entreprenørens rammevilkår en del av den offensiven OLF og herr Selnes prater om? Dette er noen få utdrag fra media vedrørende helse-, miljø og sikkerhets problematikken i norsk oljeindustri, og hva med de negative tilsynsrapportene fra OD til BP/AMOCO og Phillips direktør Selnes? Når dette ikke uroer deg, men heller velger å skape et fiendebilde av en arbeidstakerorganisasjon som synliggjøre realitetene, da viser du kanskje industrien sanne ansikt slik vi opplever det i det daglige. Hvem som er seriøs eller useriøs får bli opp til den enkelte leser å avgjøre.

Norwegian Petroleum Directorate

Written by: Allan Atkinson

To our english members

OFS is an organisation of and for oil workers and we believe the best information should be made available to you so that informed opinions can be made about our industry and the policies it pursues. To do this there is a vast array of reports and publications available, but what to read and what not to read is sometimes difficult to decide. There is one publication (apart from our very own OFSA magazine) that we believe should be 'required reading' not only for the offshore worker, but for anyone connected with the offshore industry. It is published four times a year by the Norwegian Petroleum Directorate and is called the Norwegian Petroleum Diary.

Apart from being published by the NPD, which is responsible for safeguarding offshore safety, which should give it some credibility, it is informative, balanced and above all easy to read. The latest issue deals with such diverse items as how Norway has built an oil democracy, the training requirements for tomorrow's oil workers and the effect of aging offshore, both of personnel and the platforms. It even has an article on climate change.

Basically, it has something for everyone and as it is published in both Norwegian and English, virtually everyone working on the Norwegian Sector should find something interesting to read.

If you are already a reader of the Norwegian Petroleum Diary, you will know what we are talking about, but if you have never been tempted to read it or have never seen a copy, we recommend you at least give it a try. You have nothing to lose and perhaps a great deal to gain.

If your company or platform does not already get copies of the Norwegian Petroleum Diary, it can be ordered by sending your name and address by e-mail to inger.anda@npd.no

Alternatively, you can access it on the Internet at NPD's web site, www.npd.no (the site is in Norwegian and English) or through OFS's web site at www.ofsa.no using the link to the NPD web site.

Harald Velund and Alan Atkinson

Notiser - Nytt kurs for tillitsvalgte - trinn 2.

Skrevet av: Mette Møllerop

Det vil bli arrangert nytt kurs for tillitsvalgte, trinn 2 i Stavanger 16.–20. oktober 2000. Kurset vil bli avholdt på Rainbow Hotell Maritim i Stavanger.

Vi har kalt kurset "**Fagbevegelsen ved tusenårsskiftet – hva kan vi vente oss?**".

Kurset består av to viktige bolker
– politiske endringsprosesser og organisatoriske utfordringer,
med utgangspunkt i fagbevegelsens grunnlag og historie.

Målsettingen er å etablere en felles forståelse av fagbevegelsens betydning og det å være fagorganisert (fagforeningsbevissthet).

Med dette som utgangspunkt ser vi på noen av de endringsprosessene som kommer til å prege fagbevegelsen de neste årene. Vi skal forsøke oss på egne analyser og se staten og motparten nærmere i kortene ved å gå inn på noen av de utredningene som er laget for å møte utfordringene.

I den bolken hvor vi tar opp de organisatoriske utfordringene skal vi veksle mellom diskusjoner og praktisk arbeid. Vi skal se nærmere på hvordan fagbevegelsen er organisert i dag og hvordan denne organisasjonen vil bli utfordret av både internasjonalisering og desentralisering. Men vi skal også arbeide med forslag til nye måter å organisere på – for eksempel nettverksorganisering. Den praktiske delen av det organisatoriske arbeidet er knyttet til informasjon og presentasjon. Gjennom kurset skal gruppene lage innledninger til plenum, lede diskusjoner og lage forslag til pressemeldinger.

I tillegg til dette vil kurset ta for seg praktisk tillitsmannsarbeid som møtevirksomhet, presentasjons- og forhandlingsteknikk.

Påmeldingsfrist 1. oktober.

For mer informasjon og påmelding, ta kontakt med din klubb, eller med OFS sentralt v/ Olav Eggebø Aanonsen på tlf. 51 84 39 09.

Forpleiningsoperatørens hjertesukk

Et yrkesliv i forpleiningen i nordsjøen, er et hardt liv.
Jeg gambler med min helse som innsats.
Du benytter og utnytter hva denne min velvillighet gir deg.
Men det koster, såvel for min helse som for din økonomi.
Og mer vil det koste i fremtiden – i begge henseende!
På denne bekostning tjener du deg nok til å eksistere.
Samtidig som du derav honorerer meg i henhold til lover og regler.
Så la meg få min anerkjennelse, mens jeg ennu lever!
Du eksisterer kun på grunnlag av meg og min ytelsesevne.
På min helse får du din gevinst.
Således er min innsats ditt format, og jeg får penger til mat.
Dersom du skviser meg tom, er du igrunnen ganske dum.
(På mitt vrak er det ingen pant.)
Du tjener på min kraft, så ta vare på meg, og sørg for at jeg står distansen ut.
Krev ikke noe av meg dersom muligheten til å gjennomføre det ikke er tilstede.
La det være samsvar mellom krav og mulighet, gjennom mål og tilretteleggelse.
Du må behandle meg med menneskelig respekt, fornuft, klokskap og forstand.
I motsatt fall er du en latterlig figur som jeg må slite med, men ellers ikke tar alvorlig.

Hilsen Knut Bolsøy

Full seier til OFS

OFS fikk fullt medhold i arbeidsretten i sak av 28 august mot Norges Rederiforbund og Transocean vedrørende shuttling fra losjested på land til rigg under verkstedsopphold. Det saken gjaldt, var at Transocean Searcher lå på verksted på CCB basen ved Ågotnes i februar 1998. Det var da så mye folk om bord at mange måtte bo på land. Disse fikk en daglig reisetid på over en time. OFS mente at disse skulle ha kompensert timelønn for den tid det tok å komme seg fra rigg til losji sted samt retur. Transocean mente at de ikke skulle ha kompensert.

OFS hevdet at tariffavtalens punkt vedrørende shuttling skulle anvendes også på land, mens Transocean og NR mente at dette bare gjaldt på sokkelen. Arbeidsrettens flertall ga OFS medhold.

Dommen vil kun ha betydning for perioden 1 juli 1996 til 1 juli 1998. Den vil ikke ha noen prinsipiell betydning for dagens tariffavtale. Dette på grunn av at tariffavtalen i juni 1998 fikk en ny ordlyd som regulerer forholdet under verkstedsopphold. For Transocean betyr det store utbetalinger til dem som reiste i denne perioden. Vil til slutt bare nevne at det var kun OFS som tok denne saken opp, de andre organisasjonene har ikke gjort noe.

Siterer her domsslutningen: "Overenskomsten for flyttbare innretninger mellom ASO og OFS for perioden 1.juli 1996 – 30 juni 1998 pkt 6.4.1 har anvendelse ved transport mellom arbeidssted på innretninger og losji på land når innretningen har opphold på verksted."

Transocean ASA har tariffmessig plikt til å etterbetale berørte arbeidstakere i samsvar med overenskomstens pkt. 6.4.1 for tid som er gått med til "reise/venting på transport" mellom innretningen og losji på land i den første perioden Transocean Searcher lå ved verksted første kvartal 1998.

Bjørn Tjessem

§4A. Det bedriftsutilpassede lønssystem

Det er med stor uro jeg ser at lokale lønnsforhandlinger blir iverksatt, og at prøveordningen er forlenget. Ved å overlate denne oppgaven til klubbene, blir det over en tid en viss tilintetgjørelse av OFS. Det må fortone seg som en sammenhengende rekke av plager og kvaler, når innsendte forhandlingsresultater fra klubbene oversendes til OFS for godkjenning. Jeg er ikke i tvil om at de lokale lønnsforhandlinger utvikler interne konflikter og svekker OFS sentralt. Dette utilpassede lønssystem føyer seg godt inn i rekken som et nytt blomstrende kunstnerisk skaperverk, iscenesatt av OLF. Det bør være allminnelig kjent at OLF

Ikke driver med veldedighet og en livslang økonomisk støtte til trengende.

Stopp denne kreftsvulsten, få systemet tilbake dere det hører hjemme.

Det blir litt drivhuspreget når klubbene driver med lokale lønnsforhandlinger, samtidig som hukommelsen forteller at vi var utestengt fra våre arbeidsplasser for noen uker siden på grunn av et pensjonskrav. Jeg er ikke den som tror at onani fører til blindhet eller lammelse, men det er å anta at vår sosialiseringssprosess for pensjonskravet lider litt under dette. Husk at vår innsats idag bestemmer vår framtid i morgen.

Hr. T. Nustad med styret skal fortsette. Vi har ikke tid til utskiftninger.

T.Lodden må få vitamintilskudd og fornyet stilling.

Hilsen

Finn Harald Husberg.

EANOF

Tariffavtale for OFS klubben Skip

OFS klubben skip besluttet på styremøte 21. – 22. august at de nå vil bruke alle midler for å få opprettet tariffavtaler for deres medlemmer. De har selv satt fristen for dette til utgangen av år 2000. Det var et friskt og pågangsvillig styre som enstemmig fattet vedtak om at en nå er villig til å gå til streik dersom det er nødvendig for å få opprettet tariffavtale. OFS og OFS klubben skip starter nå et intenst arbeid med å kartlegge hva vi vil ramme med en eventuell streik. Det vil også bli iverksatt et informasjonsarbeid opp mot alle OFS medlemmer, slik at en kan forberede alle på det som kan komme. Vi

håper selvsagt at Norges Rederiforbund (NR) og de enkelte rederiene vil stille seg positive til OFS sitt krav om tariffavtale. Men ut fra tidligere erfaring tar vi alle forbehold. OFS har også sett på muligheten for å gå til sympatiaksjoner dersom NR ikke vil innfri vårt krav. Dette vil bli videre drøftet i de enkelte klubber og i OFS sentralstyre.

OFS vil oppfordre alle medlemmer om å stille seg positive til at vi bruker alle midler for å få avtale for vår medlemmer på supply, stand by, seismikkfartøy og bøyelastere. De har selv valgt OFS som et alternativ til de etablerte sjømannsorganisasjonene. Vi må alle tenke på hvorfor oljearbeiderne selv gjorde det samme valget i oljeindustriens spede begynnelse.

Nye regler om innleie av arbeidstakere

Skrevet av: Mette Møllerop

Advokat Birgitte Rødsæther tar i denne spalten opp aktuelle emner medlemmene vil kunne dra nytte av, først og fremst knyttet til ditt arbeidsforhold. Forslag til emner som ønskes belyst eller spørsmål i enkeltsaker kan rettes til denne spalten

Bruk av innleid arbeidstakere har vært sett på som et problem av fagbevegelsen. Den innleide har hatt dårlig oppsigelsesvern. I innleiebedriften har bruken av "vikarer" vært sett på som problematisk av fagforeninger. Fagforeningene har ofte sett at innleien har vært i strid med reglene, men har sjelden maktet å gjøre med dette. Det offentlige håndheving av reglene har vært kritisert. På den annen side har krefter i næringslivet ønsket en ytterligere liberalisering av arbeidskraftutleie.

Stortinget har vedtatt nye lovregler, og har ønsket å ta hensyn til disse motstridende standpunkter.

Med virkning fra 1. juli i år er reglene for ut- og innleie av arbeidskraft endret på vesentlige punkter. Reglene er nå inntatt i arbeidsmiljølovens kap. XI B. Reglene finner man på Lovdatas internettside (www.lovdato.no).

De kan også fås ved henvendelse til Arbeidstilsynet og det fins også oppslag om reglene på Arbeidstilsynets internettsider.

Forut for lovendringen var de viktigste reglene om ut- og innleie av arbeidskraft gitt i sysselsettingsloven og i forskrifter til denne.

Sysselsettingsloven inneholdt et forbud mot ut- og innleie av arbeidskraft.

Fra dette forbudet kunne det gis dispensasjon av fylkesarbeidskontoret og av direktoratet for arbeidstilsyn. Unntakene kunne være helt generelle for bransjer (Manpower), for bestemte firmaer i en bestemt periode, eller for et helt konkret prosjekt.

Det nye kapittelet i arbeidsmiljøloven har speilvendt dette prinsippet.

Regelen er at det nå er tillatt å leie ut/inn arbeidstakere. Loven setter likevel visse rammer for utleievirksomheten og myndighetene har også muligheten til å forby ut- og innleie i bestemte bransjer.

I arbeidsmiljøloven har man nå laget to kategorier av utleiebedrifter. Dette er bedrifter som har til formål å drive utleie (Manpower), og bedrifter som ikke har det som sitt økonomiske virkefelt å drive utleie av arbeidstakere, men som for et enkelt tilfelle og for en kortere periode likevel gjør dette.

Den siste type utleievirksomhet vil være verft, produksjonsbedrifter osv som for en periode har overskudd av egne arbeidstakere, og som vil kunne leie disse ut for sysselsetting. Det er visse vilkår for at utleie etter bestemmelsen som er inntatt i AML § 55 L, skal kunne skje. Arbeidstakere må være fast ansatt i utleiebedriften og utleien må skje innenfor de samme fagområder som er utleiebedriftens hovedbeskjeftigelse. Det er videre et vilkår at utleieaktiviteten ikke omfatter mer en 50% av de som er fast ansatt hos utleier.

I innleiebedriften skal arbeidsgiver ha drøftet innleie med de tillitsvalgte før beslutning om innleie tas. Det er imidlertid ikke noe vilkår for at fagforening og arbeidsgiver er enige om innleie.

Dersom arbeidsgiver leier inn mer enn 10 % av antallet for egne ansatte og innleieperioden varer mer enn et år må det inngås avtale mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte for at så stort og langvarig innleie skal være lovlig.

(Det var her Arbeiderpartiet under lovbehandlingen i Stortinget tok feil og trudde at ordet "og" betydde "eller".) Det andre kategori av utleiebedrifter er regulert i lovens § 55 K. Dette gjelder bedrifter som har som økonomisk formål å leie ut egne ansatte (vikarbyråer tillates nå for alle bransjer). Den utleide arbeidstaker vil være fast ansatt i utleiefirmaet (vikarbyrået).

Innleie fra et utleiefirma/vikarbyrå kan bare gjøres i den grad innleiebedriften kunne benyttet midlertidig ansatte etter arbeidsmiljølovens § 58 A nr. 1, 1. ledd. Dette kan være en viktig innskrenkning i adgangen til å leie inn arbeidstakere, og tillitsvalgte i innleiebedriften bør påse at disse grenser for innleie overholdes.

Imidlertid kan innleiebedriften omgå dette forbudet og ha innleie i større grad enn § 58 A nr. 1 tillater, dersom virksomheten er tariffbundet og dersom det inngås en lokal avtale om dette.

Dersom en innleiebedrift har innleie i strid med § 58 A nr. 1 eller i strid med inngått avtale med de tillitsvalgte, vil den innleide arbeidstaker kunne kreve fast ansettelse i innleiebedriften. Dersom den innleide og innleiebedriften ikke blir enig, vil den innleide arbeidstaker kunne nytte samme fremgangsmåte i retts sak mot innleiebedriften som arbeidsmiljøloven fastsetter for oppsigelsessaker.

Ved at reglene om ut- og innleie av arbeidskraft er flyttet fra sysselsettingsloven til arbeidsmiljøloven er de underlagt arbeidstilsynet/OD som tilsynsmyndighet i stedet for fylkesarbeidskontoret. Etter min mening svikket fylkesarbeidskontorets sin oppgave som tilsynsmyndighet fullstendig.

Hvorvidt den nye tilsynsmyndigheten vil fungere bedre enn fylkesarbeidskontoret gjenstår å se. Hvordan regelene vil bli praktisert i norsk arbeidsliv gjenstår også å se. For fagorganiserte er det imidlertid viktig fortsatt å holde på prinsippet om at man skal være ansatt hos den arbeidsgiver hvor man i realiteten utfører sitt arbeid. Den pulverisering av arbeidsgiveransvaret som skjer ved at den ansatte formelt er ansatt hos annen arbeidsgiver enn der hvor han gjør sin jobb må fagforeningene prøve å hindre.

b.e.

Nytt fra klubber og bedrifter - Ansiennitetsopprykk m.v

Skrevet av: Mette Møllerop

Nytt fra klubber og bedrifter

Klubber, bedrifter og tillitsvalgte som ønsker plass til korte meldinger eller informasjon, inviteres til å bruke denne spalten. Merk stoffet "Nytt fra klubber og bedrifter" og send dette til redaksjonen. Eller send stoffet til :

mette.mollerop@c2i.net

Ansiennitetsopprykk

SaF kommer til å ta opp med bedriften meldingen på Statoil intranett fra 19.6. om bl a utbetaling av ansiennitetstillegget som skulle vært regulert 1. 6. og som ikke blir utbetalt før etter forhandlingene i september. Vi mener det blir feil av bedriften ensidig å bestemme dette fordi det er et lønnsopprykk mange av våre medlemmer har krav på å få utbetalt ved reguleringsdatoen 1.6.

Forhandlinger

Rikslønnsnemda (OLF-avtalen), har første møte 29. august. Lokale forhandlinger i Statoil begynner i 1. uke av september, og deretter fortsetter forhandlingene på oljeoverenskomsten

Møte om pensjonsspørsmålet

YS motok den 05.07.00 nytt brev fra Sosial og helsedepartementet om at de nå er villige til å møte arbeidsgivere og arbeidstakere samt andre berørte departementer til et møte om pensjonsalder. Dette har de tidligere ikke vært interessert i. OFS ser meget positivt på dette, og vil takke YS og Randi Bjørngen for hjelpen. Vi vil ikke spekulere i utfallet av møte men bare referere siste del av brevet fra departementet til YS.

Sitat: "Departementet er ellers kjent med at pensjonsspørsmålet for tiden er gjenstand for konflikt i forbindelse med lønnsforhandlinger, hvilket vanskeliggjør et møte med en av partene.

På denne bakgrunn vil vi tilrå at YS kommer tilbake til spørsmålet om et eventuelt møte når Rikslønnsnemndas kjennelse foreligger. Departementet vil da kunne være innstilt på et møte hvor både arbeidsgiver og arbeidstakersiden er tilstede, sammen med andre berørte departementer. Som nevnt i departementets brev av 3. mai d.å. må en eventuell tillatelse til en særaldersgrense i en privat tjenstepensjonsordning gis av Kongen."

OFS Kongress 2000

OFS har nå behandlet alle innkomne saker til kongressen som vil bli avholdt på Sola Quality Airport Hotell i tiden 17.-19. november. Sakspapirene vil bli sendt ut til delegatene rundt 17. september.

OFS vil oppfordre alle klubber om å få sendt inn kontingenten for juli så snart som mulig, da det er antall betalende medlemmer i juli som blir lagt til grunn for antall delegater til kongressen. Vi vil også oppfordre om at en nå må finne navn på aktuelle delegater slik at OFS kan sende sakspapirer innen fristen.

Utslipp fra innretninger til sjø

OFS har tatt opp problemene med OD og Sjøfartsdirektoratet (SD).

SD skriver blant annet i brev datert 4. juli 2000 til OFS: "Sjøfartsdirektoratet ser at forholdene kan være uheldige for bemanningen på eventuelle supplyskip. Besetningen om bord på norskregistrerte skip vil være dekket av sjømannsloven med tilhørende forskrifter. Det gjøres spesielt oppmerksom på at forskrift av 3. februar 1986 om verne- og miljøarbeid på skip § 13 gir verneombud om bord på skip rett til midlertidig å stanse arbeidet dersom det kan føre til umiddelbar fare for arbeidstakers liv eller helse. Tilfeller hvor servicefartøyet ved arbeid vil bli oversprøytet av kloakk, skadelige kjemikalier etc. vil kunne være en slik situasjon som nevnt i forskriftens § 13.....

.... Sjøfartsdirektoratet setter stor pris på meldinger om forhold som bør ses på, og takker for Deres innspill i denne saken."

OD har tidligere skrevet blant annet:

"OD vil arbeide videre med de forhold som er tatt opp i OFS brev og sørge for at finnes frem til løsninger som bedrer arbeidsmiljø og sikkerheten for mannskapene på offshore servicefartøyer.

Avslutningsvis vil vi nevne at vi er glad for at OFS på en seriøs måte har tatt opp denne sak, og vi vil anbefale at alle arbeidstakersorganisasjonene blir involvert i det videre arbeid."

OFS håper at de ansatte på riggene tar opp problemet med avrenning fra riggene til havet, slik at sjøfolk slipper å få farlige kjemikalier og kloakk i hue og på kroppen.

Midlertidige ansatte får fast ansettelse

Tidligere lærlinger i Statoil som fikk midlertidig ansettelse i selskapet, har nå fått tilbud om fast ansettelse i Statoil. Dette er selvsagt svært gledelig og vi må sørge for at også de lærlingene som nå avslutter læretida si får tilbud om stilling i Statoil. Dette er endel av arbeidet for å tilstrekkelig bemanning på Statoils installasjoner og anlegg.

Forpleiningskontraktene på norsk sokkel

Leder av OFS klubben Eurest (OKE), Oddleiv Tønnesen, har skrevet til Kommunal- og Regionalminister Sylvia Brustad, han skriver blant annet:

"Årsaken til at vi ber om et direkte møte med deg, er at du som Statsråd har det overordnede politiske ansvaret for vårt arbeidsmiljø. OKE mener det er viktig at Statsråden sitter med førstehåndskjennskap om de problemstillinger vi sliter med. Vår henvendelse må også sees i sammenheng med Stortingsmelding nr. 39, Oljemeldingen som inneholder et kapittel om Helse, miljø og sikkerhet i olje og gassvirksomheten.

Stortingsmeldingen inneholder liten eller ingen opplysninger om de helseproblemer vi og andre oljearbeidere sliter med og vi antar derfor at Statsråden kan ha nytte av dokumentasjon som belyser og dokumenterer noen av de helsemessige sidene ved arbeid på sokkelen. Teknologi, økonomi og statlig eierskap er fremtredende lesning i oljemeldingen og det er dessverre lagt liten eller ingen vekt på oljearbeiderens arbeidsmiljøproblemer."

Han viser også til rapporten fra Rogalandforskning som viser til at en cateringsarbeider forventes å være utslitt etter 10 – 15 år i Nordsjøen.

OFS klubben i Eurest har ikke godtatt de nye nedskjæringene antall cateringsarbeidere på Statfjordfeltet.

Statoil og Eurest har her et felles ansvar, for å opprettholde et arbeidsmiljø som er forsvarlig.

Inger av bedriftene kan fraskrive seg ansvaret.

Krav ved lokale forhandlinger

4. september starter Særavtaleforhandlingene med Statoil. I år kommer vi meget sent i gang, grunnet konflikten på sokkelen tidligere i sommer. Selv om vi har passert reguleringstidspunktet 1.6 for lengst, er det ingen som vil tape på dette. Forhandlingsresultatet om kroner vil bli tilbakebetalt fra den opprinnelige reguleringsdato 1.6.

Lavere pensjonsalder for sokkelansatte

Fra Heidrun og Åsgard A og B har vi mottatt følgende opprop underskrevet av et stort antall offshore ansatte :

"Fra installasjon: Til Lederne, NIF, NITO, NOPEF og OFS.

Vi som har skrevet under på dette brevet kommer fra ulike organisasjoner. Vi har ulik bakgrunn og ulikt syn på mange saker, men vi er enige om at de ansatte på sokkelen nå må få en lavere pensjonsalder.

I over 20 år har de ansatte i oljevirksomheten arbeidet for en lavere pensjonsalder uten å vinne frem. Nå er vår tålmodighet slutt. Vi ønsker en fleksibel pensjonsalder mellom 57-62 år, og vi er overbevist om at dette kravet bare kan vinne gjennom dersom alle organisasjonene stiller seg bak.

Vi sender dette brevet med krav om at dere:

- støtter arbeidet for en lavere pensjonsalder - i ord og handling
- tar initiativ til møte for alle organisasjonene med sikte på å utvikle en felles strategi for dette arbeidet
- raskt svarer på denne henvendelsen slik at vi kan informere alle ansatte om de ulike organisasjonenes holdning

Dette brevet er også sendt til organisasjonene på de andre plattformene på norsk sokkel."

OFS vil etter sommerferien invitere til et møte for samtlige interesserte organisasjoner for å diskutere en strategi mot myndigheter og arbeidsgivere for å få pensjonsalderen til å bli fleksibel på mellom 57 og 62 år.

Krav fra havet

Fra ulike plattformer kommer forskjellige krav om at organisasjonene må ta felles initiativ om å få senket pensjonsalderen offshore.

Fra Haltenbanken har medlemmer fra OFS, Lederne, Nopef, NIF og Nito sendt felles brev til samtlige organisasjoner og plattformer om at organisasjonene får samarbeide om lavere pensjonsalder. OFS tar gjerne et initiativ til et møte om å få til felles handlinger.

Reiser i havet

Verne- og miljøsekretær i SaF, Peter Alexander Hansen og Tellef Hansen, Defacto, har besøkt Åsgard feltet og Heidrun i sommer.

Tarjei Lodden har besøkt Sleipner A.
Spørsmålene som kommer er : "Når får vi lavere pensjonsalder ?"

OFS mener vi har argumentene og fakta for lavere pensjonsalder. Nå må vi intensivere arbeidet for folke- og politiker opplysning om hvorfor dette er en fornuftig løsning for samfunnet.

Lavere pensjonsalder er bedre enn uføretrygdede oljearbeidere som blir en økonomisk belastning for samfunnet samt en belastning til den enkeltes familie.

Daughter craft og områdeberedskap

Sjøfartsdirektoratet skriver til OFS at de ikke har mottatt forespørsler fra produsent om sertifisering/ godkjenning av overbygde MOB-båter som skal brukes på flyttbare innretninger, og kan følgelig ikke uttale seg om båtens egenskaper.

Sjøfartsdirektoratet er ikke tilsynsmyndighet for faste installasjoner, det er det Oljedirektoratet (OD) som er.

Sjøfartsdirektoratet yter bistand til godkjenning av redningsutstyr når OD anmoder om det. Dette har ikke skjedd når det gjelder daughter crafts. OFS sitter igjen med at de daughter crafts som er på norsk sokkel ikke er godkjent.

Hva gjør tilsynsmyndigheter og operatørselskap med dette?

Lar de operatørene operere feltene etter lovløse forhold. Den sterkeste rett? Vi (Operatør) gjør hva vi vil?

"Wild West is back in the North Sea?"

OFS vekker oppmerksomhet over landegrensen!

Det svenske bladet Arbetarskydd, motsvarende det norske Arbeidsvern, har i siste nummer viet OFS stor plass. Svenskene har interessert seg for OFS som fremstår som en organisasjon som tar arbeidsmiljøproblemene på alvor. Bladet tar opp oljeindustriens store forbruk av mennesker, vår anmeldelse av Jotun og KRD (Kommunal- og regionaldep.) og isocyanatsaken.

OFS gir seg ikke

og T-skjorter med dette motivet er svært populære. De koster kr 50,00 pr. stykk. Bestilling gjennom den enkelte klubb.

Godt halvårsresultat for Statoil

Det er nettopp offentliggjort at Statoil har hatt sitt beste halvårsresultat noensinne. Overskuddet før skatt er 16,8 milliarder kroner. Etter store avskrivninger i fjor i forbindelse med flere uheldige investeringer, store kostnadsreduksjoner, høy oljepris og dollarkurs er det ingen overraskelse at det ble en stor forbedring av resultatet. Det internasjonale energibyrået, IEA, regner med at det blir en klar økning i etterspørselen etter olje også neste år.

Det er selvfølgelig gledelig at selskapet går godt økonomisk, men desto mer urimelig blir den alvorlige utviklingen i selskapet når det gjelder sikkerhet og arbeidsmiljø.

I det siste har vi sett flere eksempler på tilstander som kunne fått svært alvorlige følger både for installasjonene og for de som arbeider der. Innleie, utsetting av arbeidsoppgaver til entreprenører og stor overtidsbruk viser svært tydelig at bemanningen ute på installasjonen er for lav. Dette fører til økt sykefravær og at folk slites ut lenge før pensjonsalderen er nådd. Med det rekordhøye overskuddet blir argumentene som har blitt brukt for

kostnadsutt enda dårligere og vi krever nå at det straks settes i gang de nødvendige tiltak for å oppnå et fullt forsvarlig nivå på sikkerhet og arbeidsmiljø.

Hotbedding

Med bakgrunn i at hotbedding er et tilbakevendende problem vil vi fokusere på et vedtak som OFS sentralstyret fattet i 1998. Dette er OFS sin holdning til hotbedding: Vedtak fra Sentralstyremøte 26. mai 1998 "OFS tar generell avstand fra bruk av "Hotbedding" da dette er nok et eksempel på dårlig planlegging allerede i utbyggingsfaser. Dersom den enkelte klubb får forespørsler om "hotbedding" skal dette avvises. OFS tar sterk avstand fra "hotbedding" i petroleumsvirksomheten.

Oljeselskapene planlegger bevisst sin aktivitet med for lite innkvarteringsmuligheter slik at virksomheten drives i strid med regelverket. Penger skal spares på bekostning av oljearbeidernes arbeidsmiljø og dette kan ikke lenger aksepteres.

OFS krever at virksomheten planlegges med tilstrekkelig sengekapasitet.

OFS oppfordrer alle involverte fagforeninger til å samarbeide om denne problemstillingen slik at arbeidsmiljøet blir forsvarlig."

OFS og sikkerhet

OFS har for over to år siden tatt opp med myndighetene sikkerheten på sokkelen. I et radioprogram i vår, om svekket sikkerhet offshore med blant annet KRD statsråd Sylvia Brustad, reder (tidligere sikkerhetsleder offshore) Carsten Høiland og OFS nestleder Tarjei Lodden ble det avtalt et møte mellom departementet og OFS om svekket sikkerhet offshore. Møte med statssekretær Bugge var 3. august i år.

OFS skrev til departementet om HMS til Olje- og Gassmeldingen 2000, i februar i år. Olje og Gassmeldingen kom i juni i år.

I møte med KRD 3. august, etterlyste vi alle punkter som vi mener ikke er tatt med, eller som er for dårlig belyst i meldingen. Dette gjelder : • Aldring på personell og installasjoner. • Overtidsbestemmelser og hviletid (opp til 16 timer arbeidstid om dagen i opp til 3 uker). • Samarbeid partene imellom. • Støy. • Kostnadseksplisjon (1% arbeider til pensjonsalder, resten blir uføretrygdet?) • Omorganiseringer (uten mål og mening). • Slitasje (mennesker og installasjoner). • Nye matkonsept (riktig næring? spesielt for natt/ skift arbeidere). • Skift, søvn, helse og aldrende bemanning med spesiell relasjon til sikkerhet.

Innsatspersonell og ansettelse

Enkelte selskap har satt helsekrav til innsatspersonell, spesielt til røykdykkere. Det er bra fordi en røykdykker med svak helse kan sette sitt eget og andres liv i fare når røykdykking må gjøres. Enkelte offshore har oppfattet det som trussel mot sitt ansettelsesforhold. Det har de ingen grunn til.

På bakgrunn av en sak i Rasmussen har OFS hatt en brevveksling med OD om forholdene. OD skriver i brev til OFS 21.januar 2000, bl.a.: *"Det må være sikker rett til at en arbeidstaker ikke rettsgyldig på forhånd kan fraskrive seg det vern som arbeidsmiljøloven gir mot usaklig oppsigelse."*

Dette forstår vi slik at ingen kan bli truet i jobben om helsa svikter. Men en må ha helsesertifikat for å arbeide offshore. Det er et absolutt krav.

Ledere eller mellomledere som truer med at kan du ikke være røykdykker, så mister du jobben, de vet ikke hva de snakker om, og dette er mobbing.

OFS vil oppfordre alle til å gjøre en innsats i innsatslagene, det er vår egen sikkerhet det gjelder. Men dagen kommer og fysikken blir svakere ofte ved 50 – 60 års alder. Da har en rett til å si nei når en blir en fare for seg selv og andre.

Sikkerhet i media

Gjennom flere rapporter blant annet den OFS finansierte rapporten til Helge Ryggvik, "Fra forbilde til et sikkerhetssystem i forvitring" har alle pekt på svekket sikkerhet offshore. Preventor-rapporten og Bento-rapporten viser det samme.

I flere avisartikler gjennom de siste år har forskere vist til svekket sikkerhet i vårt samfunn. Professor Jan Hovden kaller det Norske samfunn et reparasjonssamfunn. Etter Kielland katastrofen ble det tatt mange krafttak, men nå er det stopper opp.

Historiker Helge Ryggvik som disputerte til sin doktorgrad i juni, og som OFS har brukt som foreleser en rekke ganger, skrev i en avis i etter togulykken i Åsta, at "bare gjennom organisering har oljearbeiderne unngått enda flere dødsfall i Nordsjøen".

Helge Ryggvik er opptatt av det som virkelig skapte sikkerhetsforbedringer offshore, er arbeiderkontroll. Internkontroll er først og fremst blitt benyttet til å rasjonalisere myndighetenes arbeid med sikkerhet. Avansert teknologi og økt velferd fører ikke uunngåelig til økt risiko. De forutsetter at den teknologiske utviklingen underlegges demokratisk kontroll.

Men det er helsa til offshore arbeiderene som er industriens største problem. 1% arbeider fram til pensjonsalder. Dett e er en skam for oljeselskapene, OLF og myndighetene.

Nytt regelverk

De nye regelverket er nå sendt ut på offentlig høring og kan lastes ned fra Oljedirektoratets hjemmeside www.npd.no. Den offisielle høringsfristen er 3. november 2000. Regelverket er formulert svært generelt. De fleste spesifikke krav til arbeidsmiljøet er fjernet. OFS bad om at regelverket ble testet før endelig høring (www.ofsa.no, aktuell litteratur), men dette ble avvist av myndighetene. Vi oppfordrer klubber, verneombud og tillitsvalgte om å prøve ut regelverket på konkrete problemstillinger og vurderinger. Vi ber ellers at klubbene sjekker arbeidstakermedvirkningen ute i den enkelte bedrift. Viser her til OLF sitt oversendelsesbrev http://www.olf.no/art/no_akt/2000/0705/110654.html) som minner om bedriftens plikt til arbeidstakerinvolvering. Undertegnede har fått ansvar for å utarbeide OFS sitt høringssvar. Kommentarer og spørsmål mottas med glede, kontakt, Halvor Erikstein, yrkeshygieniker, på tlf. 51 84 39 31.

Angående sikkerhet og beredskap

OFS har registrert at Hydro har prøvd å starte leteboring i Barentshavet med Transocean Artic, med bare ett helikopter tilgjengelig. OFS støtter alle initiativ som er gjort av de ansatte for å få en fullgod beredskap i Barentshavet, så vel som i Nordsjøen.

Oljeindustriens forsøk på å svekke beredskapen generelt offshore, er blant de forhold OFS vil fokusere særskilt på i møte med statssekretær Bugge i Kommunal- og Regionaldepartementet, torsdag 3. august.

OFS har gjennom to års brevveksling med departementet og Oljedirektoratet pekt på svekket sikkerhetsnivå offshore. Heldigvis har en del andre også oppdaget det OFS har arbeidet med de siste årene.

OFS har i flere høringsvar om områdeberedskap påpekt mangler i nye retningslinjer. Operatørselskapene har så langt, uten maritime vurderinger, fått styre premissene for maritim og helikopterberedskap. Flere måneder før Norneulykken tok vi opp helikoptersikkerhet på norsk sokkel med OLF.

Med den siste tids fokus på sikkerhet, forventer OFS at myndighetene nå begynner å reagere overfor operatørselskapenes spareiver, som setter de offshoreansattes liv og helse i fare.

Vi trenger mer, ikke mindre, demokrati

Skrevet av: Johan Petter Andresen

I OFSA nummer 4 (juli) 2000 skriver Randi Bjørgen at min artikkel gir et uriktig bilde av det som skjer i organisasjons-Norge. Randi Bjørgen kommer inn på tre forhold: avgivelse av suverenitet, deltakelse i offentlige utvalg og solidaritetsalternativet. Nedenfor behandler jeg disse hver for seg: Å avgi suverenitet er unødvendig Kan de enkelte yrkesgrupper oppnå mer ved å stå sammen? Ett min mening er dette en avgjørende erkjennelse. Men betyr det å stå sammen at man må avgi suverenitet? Etter min mening ikke. I Uavhengige Fagforeningers Forum samarbeider 15 fagforbund om å forsvare organisasjonsfriheten, forhandlingsfriheten og streikeretten. Her er ikke avgitt noe suverenitet, og samarbeidet går utmerket. Vi står sammen. I Aksjon Forsvar Velferdsstaten står forbund med nesten en million medlemmer sammen, uten å avgi suverenitet. Man samarbeider der man er enige, på sak.

Må de enkelte forbund avgi suverenitet for å samarbeide om tariffspørsmål? Etter min mening er ikke dette nødvendig. Det sterkeste fellesskap er bygd på frivillighet. Virkelig frivillighet må baseres på at det er enkelt å la være å samarbeide når man er uenige.

Som kjent vil Arbeidsrettsrådets innstilling av 1996 at kun sentraliserte hovedorganisasjoner, med minst 100 000 medlemmer skal ha reell forhandlings- og streikerett. Det er bare LO som har tilstrekkelig sentraliserte vedtekter. Dessverre støtter YS denne innstillinga.

Når AF og YS skulle gå sammen om å lage en hovedorganisasjon var det ingen grunn til å lage en organisasjon som likner på LO i sin oppbygning. Skulle YS/AF utgjort et alternativ til LO, burde man bestrebet seg på å lage en organisasjon med en mer desentralisert og demokratisk struktur. En struktur som bygde opp om å styrke forbundsleddet.

Hvorfor forbundsleddet? Det er som yrkes- og/eller bransjeforbund at det er lettest å utvikle en felles styrke arbeiderne i mellom. Det er ved forbundsvis oppgjør at man har greid å få de beste oppgjør. Noen argumenterer med at man ikke kan gjennomføre arbeidstidsreformer og liknende når man har forbundsvis oppgjør. Men arbeidstidsforkortelsen fra 40 til 37,5 timers uke ble avtalt i et forbundsvist oppgjør. Man kan samordne seg på arbeidetsida uten at forhandlingsformen er samordna.

Min konklusjon: Det lønner seg å stå sammen for arbeidere (av begge kjønn og på tvers av hovedorganisasjonsgrenser, offentlig/privat osv). Men gjensidig solidaritet og støtte er sterkest nettopp når den ikke bygger på tvang som skyldes at man har avstått fra suverenitet.

YS ledelsens opptreden i offentlige utvalg Jeg er for at YS skal delta i offentlige utvalg. Men debuten i de tre utvalga som hittil har lagt fram sine innstillinger og der YS er representert er nedslående: a) I Arntsenutvalget gikk YS inn for lønnsmoderasjon. Dette er i strid med OFS sin tariffpolitikk. Hvor stor støtte Bjørgen hadde for sitt standpunkt i Arntsenutvalget, vet jeg ikke. Men vi ser av årets tariffoppgjør at flertallet av LOs medlemmer har avvist Arntsenutvalget i praksis ved å stemme ned det første resultatet.

b) Arbeidslivsutvalget har foreslått å svekke arbeidsmiljøloven. Dens innstilling har vakt sterke reaksjoner fra store deler av fagbevegelsen, inkludert OFS. Også her har YS- sin representant gjort en dårlig jobb.

c) Den hittil siste er Holdenutvalget. Også denne foreslår lønnsmoderasjon.

Jeg er spent på hva slags behandling denne innstillinga vil få i YS-systemet.

Min konklusjon: YS bør delta i offentlige utvalg, men da må YS-representantene sikre at de har ryggdekning hos medlemmene for det de går inn for. Mitt inntrykk er at YS- sine representanter har gått inn for ting som YS-medlemmene er mot. Og det er ikke bra.

Solidaritetsalternativet er ikke løsningen Solidaritetsalternativet betyr lav lønnsvekst, lavere enn Norges viktigste handelspartnere. Noen påstår at man har fulgt solidaritetsalternativet fra 1992 til 2000. I hele denne perioden har det vært sterk motstand mot solidaritetsalternativet. Jeg kan ikke se at det har vært fulgt de siste 6 åra (særlig ikke i 1998), på grunn av motstanden fra grasrota i fagbevegelsen. Hvorvidt lønnsmoderasjon fører til mindre arbeidsløshet er omstridt blant vår tids prester: sosialøkonomene. Lønnsmoderasjon fører til økte klasseforskjeller og det er vel ikke et sentralt mål for

fagbevegelsen? Fagbevegelsens oppgave må være å søke samarbeid med fagbevegelsen i andre land om å øke lønna og ikke å søke samarbeid med kapitalen i ens eget land for å begrense lønna med hensikt å utkonkurrere de andre.

Johan Petter Andresen